

Hollolan kunta
kirjaamo@hollola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 26.3.2026

Asia: Purkamislupa Lestilä (283-410-4-72) Hämeenkoski, Hollola

Hollolan kunnan tilapalvelu on jättänyt purkamislupahakemuksen koskien Hämeenkosken keskustassa, osoitteessa Asikkalantie 3 sijaitsevaa, Lestilä -nimistä kiinteistöä (kiinteistötunnus 283-410-4-72). Lausuntopyyntöön mukana on toimitettu kohteen kaavatiedot sekä 22.2.2024 päivätty, kunnan toimesta laadittu suppea rakennusinventointi.

Lahten museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa asiasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museolla ei ole huomautettavaa arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyen.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Rakennuksesta laaditun suppean inventoinnin mukaan kyseessä on 1955 toteutettu omakotitalo. Rakennuksen viemäri on jossain vaiheessa rikkoutunut ja rakennus on tämän vuoksi pois käytöstä. Vuodon sijainti ei ole tiedossa. Rakennuksen teknistä kuntoa tai korjattavuutta ei ole tutkittu tarkemmin. Rakennus on ennen käytöstä postumistaan toiminut nuorisotilana.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) rakennus sijaitsee kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeällä alueella (ma). Parhailtaan uudistettavana olevaa maakuntakaavaa 2060 varten laaditussa rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä (MARY 2) alueen arvojen kuvauksen mukaan *Hämeenkosken kirkonkylä on säilyttänyt muistumia erilaisista toiminnoista historiansa ajalta. Pienimittakaavainen rakennustapa tekee kirkonkylän raiteista yhtenäiset erikikäisestä rakennuskannasta huolimatta.*

Alueella on voimassa 2017 vahvistettu osayleiskaava (283 Y18), jonka mukaan rakennus sijaitsee keskustatoimintojen (C) alueella. Hollolan strategisessa yleiskaavassa (2020) rakennus sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla (VKU) alueella. Kaavamääräyksen mukaan *aluetta koskevien suunnitelmien ja toimenpiteiden tulee olla kokonaisuuden säilymistä turvaavia ja edistäviä. Mahdollisen korjaus- tai täydennysrakentamisen sekä alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden on sopeuduttava kulttuuriympäristön tai maisema-alueen ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. [...] Aluetta asemakaavoitettaessa ja asemakaavaa muutettaessa on varmistettava maisemallisten ja*

kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Alueen asemakaava on vuodelta 1983, ja rakennus sijaitsee siinä asuin- ja liikerakennusten (AL) korttelialueella.

Lestilän viereisellä tontilla eteläpuolella sijaitsee Seurala-niminen rakennus, joka on osayleiskaavassa osoitettu suojelukohteeksi merkinnällä sk/4. Seuralasta laaditun rakennushistoriaselvityksen mukaan (Sitowise 2023) 1950-luvulla Seuralan alueella oli tyypillinen sodanjälkeinen asutus ja viljelykset ympärillä.

Museon korjausrakentamisen asiantuntija on käynyt kohteessa katselmuksella 4.5.2026. Katselmus tehtiin aistinvaraisesti, rakenteita avaamatta. Sisäilmassa ei ollut havaittavissa hajuja, lukuun ottamatta wc:n viemärin hajua. Rakennuksessa on rakenteiden ja rakennusosien normaalista ikääntymisestä, korjausvelasta ja aikaisemmin tehdyistä saneerauksista aiheutuvia korjaustarpeita. Rakennuksen alkuperäisyyttä on säilynyt hyvin. Alkuperäisiä rakenteita ja yksityiskohtia ovat muun muassa huokolevyneliö- ja paneelikatot listoineen, pinko- ja ensopahviseinät, lakatut laakaväliovet listoineen, yläkerran ja kellarin portaikot, ikkunat sekä palapeltikatto. Katselmuksen perusteella voidaan todeta, että rakennus on kunnostettavissa.

Hämeenkosken keskustan ja Pappilan alueen asemakaava ja asemakaavan muutos on ollut vireillä vuodesta 2023. Viitaten edellä mainittuihin alueen tunnustettuihin arvoihin ja yleiskaavan määräykseen, katselmuksessa todettuihin havaintoihin sekä asemakaavoituksen keskeneräisyyteen museo ei puolla purkamisluvan myöntämistä. Rakentamislain 56 § mukaan purkaminen ei saa vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Museo kehottaa kuntaa ensisijaisesti tutkimaan rakennuksen korjattavuutta ja jatkokäyttöä, tai vaihtoehtoisesti myyntiä. Museo haluaa muistuttaa myös purkamisen vaikutuksista ilmastoon. Suomessa n. 30 % hiilidioksidipäästöistä ja 40 % jätteestä aiheutuu rakennussektorilla. Purkaminen merkitsee mittavaa käytettyjen materiaalien luonnonvarojen tuhlausta ja uusi hiilineutraalikin rakennus puretun paikalle tasoittaa syntyneet päästöt vasta 40–50 vuodessa. Tämänhetkinen tutkimustieto osoittaa, että rakennuksen korjaaminen tuottaa pitkälläkin aikavälillä pienemmät hiilipäästöt kuin sen korvaaminen vastaavan laajuisella uudisrakennuksella. (Huuha S., ym. 2021)

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

arkeologi

Esko Tikkala

rakennustutkija

Satu Taivaskallio

korjausrakentamisen asiantuntija

Ritva Ruponen

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto**Lähteet:** Hämeenkosken Seuralan rakennus Rakennushistoriaselvitys (Sitowise 2023)

Purkaa vai korjata? Hiilijalanjälkivaikutukset, elinkaarikustannukset ja ohjaukset (YM 2021)